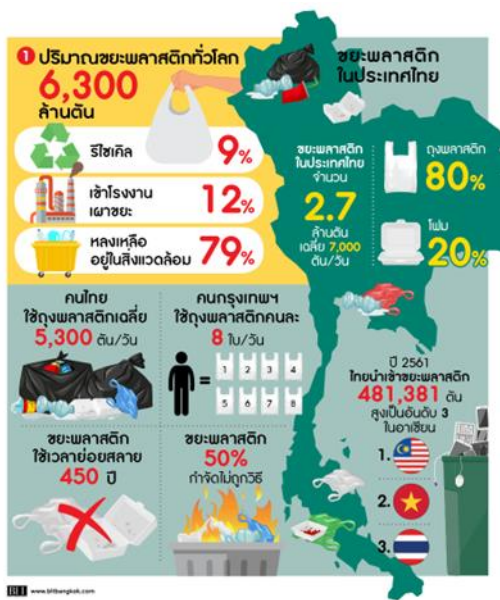

เทรนบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1 ปริมาณขยะพลาสติกทั่วโลก

ที่มา : <https://www.bltbangkok.com/news/5074/>

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นถูกจัดเป็นเรื่องเร่งด่วนในระดับโลก ที่ต้องได้รับการแก้ไข ปัจจัยที่เร่งการทำลายสิ่งแวดล้อมมาจากอุตสาหกรรมและการบริโภคของมนุษย์เป็นหลัก ดังนั้นกิจกรรมบนโลก ล้วนก่อให้เกิดขยะในทางตรงและทางอ้อม เช่น สินค้าและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ห่อหุ้มบรรจุภัณฑ์ก่อนถึงมือผู้บริโภค จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าทั่วโลกผลิตขยะพลาสติกประมาณ 6.3 พันล้านตัน แต่มีเพียงร้อยละ 9 ที่ถูกเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล และเข้าสู่กระบวนการของโรงงานเผาขยะ ร้อยละ 12 นอกจากนี้ ร้อยละ 79 หลงเหลือปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าถ้าแนวโน้มการจัดการขยะยังดำเนินต่อไปในรูปแบบนี้ คาดการณ์ว่าภายในปี 2593 ขยะพลาสติกประมาณ 1.2 หมื่นล้านตัน จะปะปนอยู่ในสิ่งแวดล้อม ในส่วนของประเทศไทยนั้นมีปริมาณขยะพลาสติกและโฟมมากถึง 2.7 ล้านตันต่อปี แบ่งเป็นถุงพลาสติก ร้อยละ 80 หรือ ประมาณ 2 ล้านตัน ส่วนที่เหลือเป็นขยะโฟมประมาณ 7 แสนตัน ขยะเหล่านี้จะต้องใช้เวลาย่อยสลายนานถึง 450 ปี [1] และก่อนที่จะย่อยสลายนั้นอาจเกิดสภาวะต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากมาย เช่น ไมโครพลาสติก หรือ การปะปน ปนเปื้อนอยู่ใน

สิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม [2] รวมไปถึงสภาวะโลกรวนที่เกิดขึ้นจากการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์จากการผลิตและการทำลาย และจากเอกสารทางวิชาการพบว่า การย่อยสลายหรือการทำลายบรรจุภัณฑ์พลาสติก นั้นจะมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกประเภทมีเทนและเอธิลีน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจก (Green House Effect) หรือภาวะโลกร้อน [3] จากปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคยุคใหม่มีแนวโน้มการบริโภคที่เปลี่ยนไปใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและได้รับความนิยมนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง [4] โดยจะเห็นได้ว่าตลาดของบรรจุภัณฑ์ในกลุ่มนี้มีมูลค่ารวมที่ 81.70 พันล้านดอลลาร์ในปี 2563 และคาดว่าจะสูงถึง 118.85 พันล้านดอลลาร์ในปี 2569 โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ 6.35 คิดเป็นส่วนแบ่งทางการตลาดประมาณร้อยละ 9 ของตลาดบรรจุภัณฑ์ทั่วโลกในปี 2565 และจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากการที่ผู้บริโภคหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้น ในปี 2022-2032 มีการพยากรณ์ว่าตลาดวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพทั่วโลกคาดว่าจะมีโอกาสโตมากกว่า \$ 81 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ [5] และจากแนวโน้มที่อุตสาหกรรมต่าง ๆ เกิดความตระหนักและหันมาปรับตัวเพื่อแสวงหาทางออกของการอยู่รอดทางธุรกิจที่สอดคล้องไปกับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น แนวโน้มการนำเอาวัตถุดิบจากธรรมชาติมาทำบรรจุภัณฑ์ (Biobased Packaging Trends) ด้วยการนำเอาวัสดุจากธรรมชาติ เปลือกไม้ ใบไม้ มาอัดหรือแปรรูป เป็นบรรจุภัณฑ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างบรรจุกัมภ์จากวัสดุธรรมชาติ

ที่มา: <https://www.wawapack.com/blogs/78>

หรือ การทำบรรจุกัมภ์ที่ใช้วัสดุเพียงชนิดเดียว (Mono Material) แต่มีการใช้เทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้วัสดุเพียงชนิดเดียวเกิดสมบัติการใช้งานที่หลากหลายมาทำเป็นบรรจุกัมภ์ เพื่อง่ายต่อการกำจัดและนำไปแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ [6] และอีกแนวโน้มหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยม คือ บรรจุกัมภ์พลาสติกย่อยสลายได้ (Biodegradable Packaging) โดยบรรจุกัมภ์ในกลุ่มนี้จะช่วยแก้ปัญหาขยะพลาสติก เนื่องจากสามารถสลายไปในธรรมชาติตามสภาวะที่กำหนดไว้ เช่น น้ำ ความชื้น จุลินทรีย์ ตามธรรมชาติ ออกซิเจน แสงแดด หรือ อื่น ๆ อันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในชั้นโมเลกุลของวัสดุทำให้เกิดการแตกตัวและสามารถย่อยสลายหายไปได้อย่างสมบูรณ์ (Compostable Bioplastics) โดยที่ไม่ทิ้งชิ้นส่วนสารตกค้างไว้ เหลือแต่จะมวลชีวภาพ (Bio mass) และในท้ายที่สุดจะไม่เหลือพลาสติก ทำให้เหลือความอันตรายหรือสารตกค้างในอัตราที่ต่ำมากและไม่ส่งผลเสียในระยะยาว [7]

ซึ่งสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของธุรกิจบรรจุกัมภ์เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยที่มีมูลค่ามากกว่า 1 แสนล้านบาท ในปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้เห็นความสำคัญและเร่งสนับสนุนผ่านนโยบายเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกบรรจุกัมภ์รายใหญ่ที่สุดในอาเซียน มีมูลค่าส่งออกรวมในไตรมาสแรกของปี 2564 ที่ 844.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.2 รองลงมาได้แก่ มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ตามลำดับ ส่วนจุดแข็งของไทย นั้นมีความได้เปรียบเชิงเทคโนโลยีและคุณภาพของบรรจุกัมภ์ เมื่อเทียบกับคู่แข่ง ดังนั้นบรรจุกัมภ์เพื่อสิ่งแวดล้อม [8] ถือเป็นแนวโน้มที่โดดเด่นของบรรจุกัมภ์ในยุคปัจจุบัน เนื่องจากคนส่วนใหญ่คำนึงถึงสุขอนามัยและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก

จากข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ทำให้สรุปได้ว่าผู้บริโภคในยุคใหม่หันมาใส่ใจเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้า/บริการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงได้หันมาใช้บรรจุกัมภ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Green Packaging) [9] ทำให้ตลาดบรรจุกัมภ์ในกลุ่มนี้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาจนสามารถตอบโจทย์รูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นความสะดวกในการทำงานแต่หลังการใช้และย่อยสลาย ยังคงความสมดุลของระบบนิเวศทำให้เกิดความยั่งยืนในการใช้ชีวิตของมนุษย์เข้าด้วยกัน

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- [1] (BLT), B. L. T. B. (2562). คนไทยใช้ถุงพลาสติกมากถึง 5,300 ตัน/วัน เอกชนหนุนยกเลิกพลาสติกใช้ครั้งเดียว. <https://www.bltbangkok.com/news/5074/>
- [2] Nestle Good Food, G. L. (2022). ไมโครพลาสติก ภัยร้ายที่ส่งผลร้ายต่อโลกและมนุษย์กว่า 200 ปี. <http://www.milo.co.th/blog/ไมโครพลาสติกคืออะไร-ผลกระทบต่อโลก>
- [3] voa. (2561). พลาสติกตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดโลกร้อน. <https://www.voathai.com/a/plastic-pollution-global-warming/4511999.html>

- [4] หงส์ไทย. (2565). บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม กับวิธีการออกแบบเพื่อส่งเสริมการขาย. <https://hongthaipackaging.com/blog/packaging-for-the-environment-to-promote/>
- [5] Intelligence, M. (2022). BIODEGRADABLE PACKAGING MARKET - GROWTH, TRENDS, COVID-19 IMPACT, AND FORECASTS (2022 - 2027). <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/global-biodegradable-packaging-solutions-market-industry>
- [6] ธนาคารกรุงเทพ. (2565). แพคเกจจิ้งรักษ์โลก มองโอกาสตลาดอาเซียนกระแสนแรง. <https://www.bangkokbanksme.com/en/eco-packaging-for-asean-market>
- [7] ADVANCEBIO. บรรจุภัณฑ์ย่อยสลายได้แบบใหม่ 'ช่วยแก้ปัญหามลพิษพลาสติก'. 2565; <https://www.advancebio11.com/blog>
- [8] News, G. (2565). ดีพร้อม ซีเทรนด์บรรจุภัณฑ์รักษ์โลกมาแรง เด็บโตสวนวิกฤตเศรษฐกิจ. <https://mgonline.com/greeninnovation/detail/9650000024560>
- [9] กรุงเทพธุรกิจ. (2563). บรรจุภัณฑ์รักษ์โลก ย่อยสลายได้ภายใน 6 เดือน. <https://www.bangkokbiznews.com/social/904090>